

พระอุบาลีเกี่ยวข้องกับพระไตรปิฎกอย่างไร ?

พระอุบาลี ผู้เคยเป็นพนักงานภาษามาลาอยู่ในราชสำนักแห่งกรุงกบิลพัสดุ์ ท่านออกบวชพร้อมกับพระอานนท์ และราชกุมารอื่นๆ และในฐานะที่ท่านเป็นคนรับใช้มาเดิมก็ควรจะเป็นผู้บวชคนสุดท้าย แต่เจ้าชายเหล่านั้นตกลงกันว่าควรให้อุบาลีบวชเสียก่อน ตนจะได้กราบไหว้อุบาลีตามพรษาอายุเป็นการแก้ปฏิสนธิมานะตั้งแต่เริ่มแรกในการออกบวช ท่านก็มีความสามารถสมกับเกียรติที่ได้รับจากราชกุมารเหล่านั้น คือเมื่อบวชแล้วท่านมีความสนใจ กำหนดจดจำทางพระวินัยเป็นพิเศษ มีเรื่องเล่าในพระวินัยปิฎก (เล่ม ๗ หน้า ๑๒๙) ว่า พระพุทธเจ้าทรงแสดงเรื่องวินัยแก่ภิกษุทั้งหลายแล้วทรงสรรเสริญวินัยกับสรรเสริญท่านพระอุบาลีเป็นอันมาก ภิกษุทั้งหลายจึงพากันไปเรียนวินัยจากพระอุบาลี นอกจากนั้นในวินัยปิฎก (เล่ม ๘ หน้า ๔๔๓) มีพระพุทธานุญาตได้ตอบกับพระอุบาลีในข้อปัญหาทางพระวินัยมากมาย เป็นการเฉลยคำถามของพระเถระ เรียกชื่อหมวดนี้ว่า อุบาลีปัญจกะ มีหัวข้อสำคัญถึง ๑๔ เรื่อง ในการทำสังคายนาครั้งที่ ๑ ท่านอุบาลีได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ตอบคำถามเกี่ยวกับวินัยปิฎก จึงนับว่าท่านเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ในการช่วยรวบรวมข้อพระวินัยต่างๆ ทั้งของภิกษุและภิกษุณี ให้เป็นหมวดหมู่หลักฐานมาจนทุกวันนี้